

Jak pozlatit včelařský provoz aneb návštěva pana Volejníka Radek Hubač

Koncem prosince jsem se vypravil popřát do nového roku panu Volejníkovi. Jako vždy mě přivítal velice přátelsky. Pro Vás, kteří jste neměli tolik štěstí a ještě pana Volejníka neznáte několik základních informací. Pan Volejník se vyučil tesařem, začal včelařit se sousedem již v dětství. Včelaří v nástavkových úlech utepených, s okénky na míře 39*17. Nástavek má 9 nedrátkovaných rámků, tenké loučky. Zimuje v 5 nástavcích, obhospodařuje ve svých 75letech přes 200 včelstev v 8 kočovných vozech a několika včelnících.

Tak kolik jich vlastně letos máte?

240

Není to trochu hodně?

No jo, byl rojový rok, i když já jsem moc rojů neměl, tedy aspoň o nich nevím a nepotřeboval jsem v podletí moc oddělků, tak mně zůstali přes zimu.

Kdy jste zvýšil počet včelstev na takový počet?

Já zvyšuji vlastně pořád, na jaře moc oddělků na ztráty nepotřebuji a tak je zase nechám, ale dokud jsem chodil do práce, tak jsem jich nikdy neměl více než 100, až v penzi jsem se tomu mohl věnovat, protože jako tesař jsem byl celou sezónu na stavbách.

Je prosinec, co budete dělat ve včelách nejdříve v další sezóně?

Vytáčet! – smích. Pokud nepočítám sběr měli a během jara podávání vody včelám (přítom do včel nechodím), tak vytáčet.

To neprovádíte jarní kontroly, postupné rozšiřování, chov matek atd.?

Samozřejmě, že kontroluji česna a odebrání vody. Když některé včely neodebírají vodu, sedí pravděpodobně níže, protože mají moc zásob a musím horní nástavek dát pod včely. Není dobré, když mají včely moc zásob, na jaře musí jít na doraz, v podletí nesmí hladovět, ale na jaře moc zásob škodí, 5 kilo nevadí, ale víc jo.

Když se najdou nějaké, které se mi nelíbí (pokud neberou vodu a nelítají, nahlídnu do nich), tak je spojím s oddělkem, ale oddělků mám asi 25 a stejně je na jaře nespotřebuji všechny.

Na jaře kočuji už na broskve a třešně do sadů, když potom rozkvétají jabloně přidám 6. nástavek jako 2. shora. Největší problém mojí technologie bez použití mřížky je zakládání mezistěn, ale mřížka včely brzdí, musí se jako v té dutině stromu rozšiřovat shora dolů, včely milují komín. S těmi jabloněmi je zajímavé, že tak 4-5 dní během květu dávají víc než řepka, ale jen těch pár dní.

Med točíme od poloviny května, při tom uděláme pár oddělků, které se při nízkých nástavcích dělají velmi snadno, ale při dnešních cenách se nevyplatí matky chovat, snad jen když máte pár včelstev. Mám hodně kamarádů chovatelů matek, zavolám a za 2-3 dny mám matku doma. Hodně ale spoléhám na tiché výměny, dokud jsem měl méně včelstev a přehled o matkách pozoroval jsem tiché výměny často, takže měním matky aktivně pouze, když se mi včely nelíbí, nebo když najdeme v sezóně matečnický, tak je vylámeme.

Čím si vysvětlujete, že máte v průměru 2x vyšší výnosy než já a mnoho dalších normálních včelařů, jak to, že ty vaše ne až moc silné včely tolik přinesou?

Smích. Voda, voda je základ života, tak nás to učili už na obecné škole. Teď někteří pořád propagují očka, že jimi včely na jaře létají už za nižších teplot, tak se jich ptám, jestli někdy počítali kolik se jich vrátí. Když se napijí studené vody, zkrěhnou a nevrátí se.

Taky kočuji už na ovocné stromy, řepky je všude kolem sadů taky hodně, po řepce jedeme na akáty a potom do lesa a na slunečnici.

Co se týče té síly, zvláště na řepku musí být včely v „tahu“, nesmí být přezrálé. To mně nedávno říkal Doc. Ptáček, že se ukazuje, že ty „rojové“ včely jsou v úlech mnohem dříve, než si mysleli. To je jasné, včely neví, že je včelař bude v průběhu jara rozšiřovat, tak si naplánují rojení podle velikosti úlu už brzy na jaře. Já jsem ani letos moc rojů neměl.

A hlavně, nesmíte včely okrást při vytáčení, já jen „ulizuji smetanu“. Jdeme od shora dolů, dokud nenarazíme na otevřený plod a bereme jen několik plástů, každých 14 dní. Slunečnici už vůbec netočíme, to už rodina odmítá, ale já tedy při posledním točení před slunečnicí odeberu 6. nástavek, nechám včelám po stranách nahoře tak 5-6 rámků medu a hned dám 1 sklenici (3 kg) cukru. Včely potřebují med. Během slunečnice kontroluji váhu a podle přínosu dám tak maximálně 3 další dávky cukru, takže ani nevím že krmím.

A co melecitózni med?

Ten neznám, nikdy jsme ho na Přeloučsku neměli.

Pokračování srpen 2006

Co by jste dneska udělal jinak, kdyby jste měl začínat znovu?

Jediné co bych změnil je úl a rámků, možná bych udělal nástavky na 10 rámků a asi bych vyměnil Hofmanské rámků za hřebeny a rámků se šířkou louček 20mm, horní loučka s drážkou na mezistěnu, spodní loučka tenčí uložená asymetricky, abych mohl voskem přichytit mezistěnu i ke spodní loučce. Hřebeny jsem okoukl u př. Sedláčka v Příchovicích, vím jak bych je technicky vylepšil.

Jak vypadají Vaše včelnice a je nějaký rozdíl ve výnosech mezi kočovnými vozy a stálým stanovištěm?

Já tomu říkám budníky, kostra z latí, obitá silnější folií, nejlepší je ta šedá na střechy. Nebaví mě totiž sundávat stříšky, třeba pan Řeháček to má „vylepšené“ pneumatikami, než to odstrojí, tak jsem u třetího vozu a navíc trpí úly.

A rozdíly ve výnosech? Prakticky žádné, proto mi rodina nadává, abych přestal s kočováním, že to spotřebuje moc nafty i času. Při kočování vždycky přijdu o nějaké létavky, ale s rojením to moc nesouvisí, málo se mi rojí i včely na pevných stanovištích.

Co by jste chtěl ještě vyzkoušet jiného?

Kolikrát jsem si říkal, že odtáhnu jeden vůz někam na hory, aspoň do 500 m n.m.

To nemusíte zrovna vůz, v Křižanovicích mám včely takhle vysoko, taky bych byl zvědav, jak se Váš systém projevil tam.

Tak dobře, připravím nějaké slušné oddělky na jaro.